Заклад загальної середньої освіти І-ІІІ ступенів № 10
Мирноградської міської ради

СХВАЛЕНО
рішенням педагогічної ради
(протокол № 1 від 27 серпня 2026 року)

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом директора ЗЗСО № 10
від 31 серпня 2026 року № 76/1-о

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ УЧНІВ 5–9 КЛАСІВ

МАТЕМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

2026/2027

1. Нормативна основа

Основні документи, враховані під час розроблення:

- Наказ МОН України від 04.05.2026 № 722 «Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів», зареєстрований у Мін'юсті 24.06.2026 за № 922/46316.
- Наказ МОН України від 29.06.2026 № 1001 — зміни до наказу № 722.
- Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2026/2027 навчальному році.
- Державний стандарт базової середньої освіти та відповідна модельна/навчальна програма з математики, за якою навчається конкретний клас.

У рекомендаціях МОН на 2026/2027 н. р. прямо зазначено: для 5–9 класів оцінювання здійснюється відповідно до наказу № 722; оцінювання за групами результатів та їх унесення до класного журналу не є обов'язковими.

2. Що важливо саме для 2026/2027 навчального року

- Учитель має академічну свободу в плануванні оцінювання та самостійному виборі методів і інструментів з урахуванням специфіки математики та особливостей учнів.
- Мета оцінювання — визначення рівня досягнення результатів навчання, відстеження навчального поступу та надання зворотного зв'язку.
- Для 5–9 класів не є обов'язковим виставлення окремих оцінок за групами результатів.
- Доцільно використовувати компетентнісно орієнтовані завдання та інші інструменти, які дають змогу побачити не лише правильність відповіді, а й спосіб діяльності учня.
- Критерії конкретного закладу/учителя мають узгоджуватися з освітньою програмою та модельною або навчальною програмою, за якою працює клас.

3. Принципи оцінювання з математики

Принцип	**Як реалізується в математиці**
Об'єктивність і справедливість	Однакові вимоги до виконання однотипних завдань; оцінка спирається на продемонстрований результат і спосіб діяльності.
Прозорість	Учень/учениця заздалегідь розуміє, що саме буде оцінюватися та за якими ознаками.

Компетентнісність	Оцінюється здатність застосовувати математичні знання, уміння й способи діяльності, а не лише відтворювати правила.
Розвиток	Оцінювання має допомагати побачити прогрес, наступний крок і спосіб покращення результату.
Врахування процесу	У складніших завданнях важливими є аналіз умови, вибір стратегії, міркування, обґрунтування, перевірка та інтерпретація.
Академічна доброчесність	Результат має відображати власну навчальну діяльність учня/учениці.

4. П’ять показників предметної конкретизації

Показник	Предметний зміст для математики
1. Когнітивні процеси	Розуміння понять і залежностей; аналіз умови; встановлення зв’язків; узагальнення; математичне міркування; оцінювання достовірності результату.
2. Навчальна діяльність (математична практика)	Обчислення, перетворення, розв’язування задач, рівнянь/нерівностей, робота з даними, графіками, таблицями, геометричними об’єктами, моделювання, дослідження.
3. Самостійність	Виконання за зразком → за алгоритмом → самостійний вибір способу → планування та контроль власної діяльності → самостійне дослідження.
4. Комунікація та взаємодія	Точне використання математичної мови, пояснення ходу розв’язання, аргументація, читання й створення математичних записів, взаємодія в парі/групі.
5. Частота вияву умінь	Епізодично → у простих ситуаціях → регулярно у типових ситуаціях → стабільно в різних і нових ситуаціях.

5. 12-бальна шкала: загальна логіка рівнів

Бали	Рівень	Загальна характеристика
1–3	Початковий	Елементарне відтворення й виконання окремих дій; значна потреба в допомозі; уміння виявляються нестійко.
4–6	Середній	Розуміння основного змісту; виконання типових завдань за відомими правилами/алгоритмами; поступове зростання самостійності.

7–9	Достатній	Самостійний вибір способу в типових і змінених ситуаціях; аналіз, аргументація, перевірка та перенесення знань.
10 -12	Високий	Глибоке й системне математичне мислення; нестандартні стратегії, дослідження, узагальнення, творче застосування й обґрунтування.

Ці дескриптори є предметною конкретизацією загальних критеріїв для математики. Вони не замінюють нормативні формулювання МОН і можуть уточнюватися відповідно до освітньої програми, модельної/навчальної програми та конкретного завдання.

Початковий рівень — 1–3 бали

Оцінка	Авторський предметний дескриптор
1 бал	Розпізнає окремі числа, математичні об’єкти, знаки, величини, фігури; виконує поодинокі дії лише з безпосередньою допомогою; пояснення власних дій майже відсутнє; помилки суттєві; уміння виявляються епізодично.
2 бали	Відтворює частину вивченого матеріалу; виконує прості завдання за зразком; допускає змістові або обчислювальні помилки; працює за допомогою вчителя; може коротко відповісти на запитання, але пояснення неповне.
3 бали	Відтворює окремі правила, поняття, формули; виконує найпростіші стандартні завдання за відомим алгоритмом; за допомогою визначає дані та шукане; намагається пояснювати окремі дії; уміння виявляються в простих типових ситуаціях.

Середній рівень — 4–6 балів

Оцінка	Авторський предметний дескриптор
4 бали	Відтворює основні поняття, правила та алгоритми; виконує типові обчислення; розв’язує прості задачі за відомим способом; читає нескладні таблиці, схеми, графіки; у разі утруднення потребує підказки.
5 балів	Розуміє зміст основних математичних понять і залежностей; застосовує відомі правила у стандартних ситуаціях; розв’язує типові задачі та інші програмові завдання; пояснює основні етапи; після підказки знаходить частину помилок.

6 балів	Застосовує знання у стандартних і частково змінених ситуаціях; правильно обирає відомий алгоритм; виконує послідовні перетворення; працює з таблицями, діаграмами, графіками й простими моделями; може обґрунтувати основні кроки та перевірити відповідь.

Достатній рівень — 7–9 балів

Оцінка	Авторський предметний дескриптор
7 балів	Самостійно визначає основний спосіб розв’язання у стандартних і частково змінених ситуаціях; встановлює зв’язки між математичними об’єктами; виконує багатокрокові завдання; формулює висновок.
8 балів	Аналізує умову; планує послідовність дій; обирає доцільний спосіб; застосовує формули, властивості та алгоритми у змінених ситуаціях; порівнює способи; виявляє та виправляє більшість власних помилок.
9 балів	Будує математичну модель проблеми; самостійно обирає стратегію; аргументує розв’язання; використовує різні форми подання інформації; перевіряє та критично аналізує отриманий результат; може переносити знання у нову навчальну ситуацію.

Високий рівень — 10–12 балів

Оцінка	Авторський предметний дескриптор
10 балів	Демонструє глибоке розуміння понять і закономірностей; самостійно аналізує складніші завдання; обирає ефективну стратегію; встановлює зв’язки між способами; обґрунтовує та перевіряє результат.
11 балів	Застосовує знання у нестандартних ситуаціях; пропонує альтернативні способи; досліджує залежності; формулює й перевіряє припущення; використовує математичну аргументацію; аналізує помилки та ефективність способу.
12 балів	Демонструє системне, глибоке й творче математичне мислення; самостійно формулює проблему, створює модель, висуває та перевіряє гіпотези; знаходить оригінальні способи; узагальнює; переносить знання у нові, практичні та міжпредметні ситуації; переконливо обґрунтовує рішення.

10. Як оцінювати математичну задачу

- 1) Розуміння умови: визначено дані, шукане, залежності та обмеження.
- 2) Математична модель: складено вираз, рівняння, нерівність, систему, таблицю, схему, графік, геометричну модель тощо — залежно від завдання.
- 3) Стратегія: обрано доцільний спосіб або послідовність дій.
- 4) Виконання: математичні дії, перетворення, побудови та обчислення виконано коректно.
- 5) Обґрунтування: зрозуміло, чому виконано саме ці дії та використано саме ці властивості/формули.
- 6) Перевірка: результат перевірено доступним способом.
- 7) Інтерпретація: відповідь співвіднесено з умовою задачі та, якщо потрібно, оцінено її реалістичність.

Для навчальної та формувальної оцінки помилка не повинна автоматично зводити весь результат до «неправильно»: важливо встановити, на якому етапі виникла проблема і які математичні вміння вже сформовані.

11. Практичні роботи, математичні дослідження та проєкти

Цей розділ — авторська предметна конкретизація для зручного оцінювання; конкретний набір робіт, обов’язковість та спосіб фіксації визначаються відповідною програмою, освітньою програмою закладу та рішеннями вчителя в межах академічної свободи

Компонент	**Що спостерігає вчитель**
Розуміння мети й умови	Чітко визначає, що потрібно дослідити/знайти; виділяє дані та запитання.
Планування	Обирає спосіб, послідовність дій, джерела/інструменти та форму результату.
Математичне виконання	Коректно виконує обчислення, побудови, вимірювання, моделювання, опрацювання даних.
Аналіз і перевірка	Порівнює дані, знаходить закономірності, перевіряє правильність, оцінює похибки/обмеження, якщо це доречно.
Висновок та інтерпретація	Формулює висновки, відповідає на поставлене запитання, пов’язує результат із початковою ситуацією.
Представлення	Оформлює таблиці, графіки, схеми, презентації, звіти тощо зрозуміло й логічно.
Самостійність та доброчесність	Виявляє ініціативу, працює самостійно або відповідально в групі, коректно зазначає використані джерела.

12. Інструменти оцінювання з математики

Інструмент	Призначення
Діагностувальна робота	Виявлення стартового рівня, прогалин та опорних умінь; використовується для планування подальшої роботи.
Поточне / формувальне оцінювання	Короткі завдання, усні пояснення, спостереження, взаємоперевірка, самооцінювання, exit-ticket, математичні міні-дослідження.
Письмова робота	Комплекс завдань із можливістю побачити не лише відповідь, а й спосіб міркування та виконання.
Компетентнісна задача	Застосування математичних знань у практичній або зміненій ситуації.
Практична робота / дослідження	Збір або опрацювання даних, моделювання, побудова, вимірювання, пошук закономірності, формулювання висновків.
Проєкт	Індивідуальна або групова діяльність із постановкою проблеми, плануванням, математичним опрацюванням та представленням результату.

13. Самооцінювання та зворотний зв’язок

- «Я зрозумів/зрозуміла умову, тому що…»
- «Мій спосіб розв’язання ґрунтується на…»
- «Найскладнішим кроком був…»
- «Я перевірив/перевірила результат так…»
- «Моя помилка виникла на етапі…»
- «Наступного разу я…»

Зворотний зв’язок має бути конкретним: не лише «правильно/неправильно», а «що вже сформовано + що потребує доопрацювання + який наступний крок».

14. Як уникати формального оцінювання

- Не зводити оцінку лише до кількості правильних відповідей, якщо завдання передбачає міркування.
- Не карати окремим балом за «красивий почерк» чи оформлення, якщо це не є змістовою вимогою конкретного завдання.
- Не вимагати обов’язкових відсоткових ваг компонентів, якщо їх не встановлено нормативним документом або локальними критеріями закладу.
- Не використовувати групи результатів як обов’язкову структуру журналу для 5–9 класів у 2026/2027 н. р.

- Фіксувати результати у спосіб, який обрано відповідно до вимог і педагогічної доцільності.

15. Орієнтир для вчителя: що має стояти за оцінкою

Запитання	Що з’ясовуємо
Що учень/учениця знає?	Поняття, правила, властивості, алгоритми.
Що вміє робити?	Обчислювати, перетворювати, будувати, моделювати, розв’язувати.
Як міркує?	Аналізує, встановлює зв’язки, обирає стратегію, узагальнює.
Наскільки самостійний/самостійна?	Потребує зразка, підказки, чи самостійно планує та контролює роботу.
Чи може пояснити?	Використовує математичну мову, аргументує, захищає рішення.
Чи переносить знання?	Застосовує в новій, практичній або міжпредметній ситуації.

Ключова ідея

Оцінювання з математики — це не лише фіксація правильної відповіді.
Це визначення того, як учень/учениця мислить, розв’язує, обґрунтовує, перевіряє та застосовує математику.